

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ A. T.**, bytom B., **2/ M. T.**, bytom B., zastúpený zákonnou zástupkyňou žalobkyňou 1/, v dovolacom konaní zastúpený JUDr. M. G., advokátom so sídlom B., proti žalovanému: **Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky**, Limbová 2, Bratislava, v dovolacom konaní zastúpený JUDr. M. S., advokátkou v B., **o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom**, ktorá sa viedla na Okresnom súde Bratislava III. pod sp. zn. 44C/30/2008, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 2009 sp. zn. 12Co/135/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III. zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť im náhradu škody spôsobenú jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 9.333.000,- Sk (309.798,84 Eur) so 6,5% úrokom z omeškania od 26.11.2008, ktorá pozostáva z 7.953.000,- Sk titulom nemajetkovej ujmy a 1.380.000,- Sk titulom majetkovej ujmy spočívajúcej v úrokovom zaťažení finančných prostriedkov potrebných na živobytie. V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že žalobcovia videli nesprávny úradný postup, ktorým im mala vzniknúť škoda uvrhnutím do hmotnej núdze a spôsobením psychickej traumy, keď im bola zničená radosť zo života a možnosť oddychu. S JUDr. M. T. (manžel žalobkyne 1/ a otec žalobcu 2/) bol rozhodnutím služobného úradu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 42016/2003-OŠVS zo dňa 18.12.2003 ku dňu 31.12.2003 ukončený štátnozamestnanecký pomer , následne bolo uvedené rozhodnutie rozhodnutím Úradu pre štátnu službu č. 6602/2006 zo dňa 26.5.2006

zrušené a JUDr. M. T. bol vyzvaný 12.2.2007 na nástup do výkonu štátnej služby od 15.2.2007 . Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 1 ods. 1, § 2 zák. č. 514/2003 Z.z., § 127 ods. 1 zák. č. 312/2001 Z.z. ostatnej službe. Skonštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcov v konaní o náhradu škody, ktorí vznik škody odvodzovali z rozhodnutia č. 42016/2003-OŠVS zo dňa 18.12.2003 vydaného v správnom konaní, v ktorom bol účastníkom konania JUDr. M. T. (manžel a zástupca žalobkyne 1/ v tomto konaní) a služobný úrad žalovaného, a preto žalobcovia ako rodinní príslušníci účastníka správneho konania zákonný predpoklad stanovený ust. 2 zák. č. 58/1969 Zb. nemohli spĺňať, keďže neboli účastníkmi konania, v ktorom bolo vydané predmetné rozhodnutie.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 10. decembra 2009 sp.zn. 12Co/135/2009 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvého stupňa v plnom rozsahu. Uviedol, že bolo povinnosťou žalobcov preukázať, že sú účastníkmi hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzujú žalobou uplatnený nárok. Žalobcovia však svoj nárok uplatnili titulom náhrady škody vzniknutej nesprávnym úradným postupom žalovaného voči manželovi žalobkyne 1/, ktorým mala byť jej a žalobcovi 2/ spôsobená morálna a majetková ujma. Žalobcovia nemali hmotnoprávne postavenie „poškodenej osoby“ a nakoľko si právo na náhradu škody uplatnili v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. neboli nositeľmi práv a povinností podľa hmotného práva, keďže právo na náhradu škody (v zmysle príslušných ustanovení zák. č. 514/2003 Z.z.) má zásadne účastník v konaní, ktorému v príčinnej súvislosti s rozhodovaním orgánu štátnej moci vznikla škoda za predpokladu, že rozhodnutie bolo z dôvodu jeho nezákonnosti zrušené alebo pri ňom došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú totiž tí, ktorí boli účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

Rozsudok odvolacieho súdu napadli žalobcovia dovolaním. Uviedli, že v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V dovolaní uviedli že súd prvého stupňa vydal rozhodnutie na základe neplatného právneho predpisu (§154 O.s.p., zákon č. 58/1969 Zb.) a nedostatočne zisteného skutkového stavu, ďalej súd prvého stupňa konal v neprítomnosti právneho zástupcu

žalobcov, pričom nebol splnený zákonný predpoklad na takýto postup súdu (§102 ods.2 O.s.p.). Namietali, že odvolací súd nanovo právne posúdil vec na základe platného právneho predpisu a teda musel vykonať aj dokazovanie, ako aj predložené dôkazy a tvrdenia účastníkov musel posudzovať podľa tohto predpisu, pričom vo svojom rozhodnutí uviedol, že sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu 1. stupňa a rozhodol bez nariadenia pojednávania, čím bola žalobcom odňatá možnosť konať pred súdom a porušené právo na súdnu ochranu.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol že sa plne stotožňuje so závermi súdov, ktoré svojimi rozsudkami rozhodli v neprospech žalujúcich z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolaním žalobcov nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ani rozsudok vydaný vo veci, v ktorej by už dovolací súd vyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd výrokom svojho rozsudku nevyslovil, že je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Prípustnosť jej dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

Dovolanie žalobcov by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania; ak v konaní došlo k procesnej vade vymenovanej v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie, proti ktorému inak dovolanie nie je prípustné. Prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia však nezakladá samo tvrdenie dovolateľov o existencii procesnej vady tejto povahy, ale iba zistenie, že v konaní skutočne k predmetnej vade došlo.

Žalobcovia namietajú existenciu vady podľa § 237 písm.f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok. V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv [napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Zo spisu nevyplýva, že by prvostupňový súd alebo odvolací súd v prejednávanej veci v prípade žalobcov nerešpektoval niektoré z týchto práv.

Žalobcovia už v odvolacom konaní namietali, že im postupom prvostupňového súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd sa so vznesenou námietkou vysporiadal s tým že súd prvého stupňa na pojednávanie spolu s procesným poučením o procesných právach a povinnostiach účastníka konania určené na deň 25.3.2009 predvolal žalobkyňu 1/, ktorá založila do spisu plnomocenstvo pre JUDr. M. T. a uvedeného pojednávania sa osobne nezúčastnila zo zdravotných dôvodov, pričom jej neúčast' na pojednávaní ospravedlnil na pojednávaní prítomný zástupca, ktorý zároveň zobral termín

d'alšieho pojednávania (20.5.2009 o 10,00 hod.) na vedomie. Na dané pojednávanie súd prvého stupňa predvolal písomne i žalobkyňu 1/, ktorá si predvolanie prevzala dňa 14.4.2009, pričom svoju neúčasť na pojednávaní dňa 20.5.2009 neospravedlnila. Zástupca žalobkyne 1/ ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní určeného na deň 20.5.2009 podal do podateľne súdu prvého stupňa v deň pojednávania o 8.58 hod. (por. čl. 36 spisu) spolu so žiadosťou o jeho odročenie z dôvodu, že sa v tom istom termíne musí zúčastniť pojednávania na Krajskom súde v Bratislave, avšak súdu žiadny listinný dôkaz (fotokópiu predvolania na ním uvedené pojednávanie) nepredložil. Ak potom súd prvého stupňa vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalobkyne 1/ (ktorá svoju neúčasť vôbec neospravedlnila, napriek riadne doručenému predvolaniu) v zmysle ust. § 101 ods. 2 O.s.p. a jej zástupcu, nebola žalobcom 1/ a 2/ odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko samotná kolízia pojednávania (v danom prípade dokonca nepreukázaná ani v odvolacom konaní), nie je bez ďalšieho dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. Zástupca žalobcov žiadne iné skutočnosti, ktoré by mohli byť predpokladom pre uznanie existencie dôležitého dôvodu na odročenie riadne a včas vytýčeného pojednávania, neoznačil.

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva výhrada, že krajský súd rozhodol bez pojednávania, k čomu podľa názoru dovolateľov nebol oprávnený. Vo všeobecnosti platí, že o odňatie možnosti konať pred súdom ide aj vtedy, ak odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania; o takýto prípad ale nejde, ak odvolací súd nenariadi pojednávanie rešpektujúc podmienky uvedené v § 214 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Zo spisu vyplýva, že odvolací súd považoval skutkové zistenia súdu prvého stupňa za úplné a ich právne posúdenie súdom prvého stupňa za správne (posúdenie vecnej legitímácie je zhodné u oboch súdov nižších stupňov, pre posúdenie tejto právnej otázky odvolací súd nevykonal ani nemusel vykonať žiadne dokazovanie); v dôsledku toho dospel k záveru, že sú dané zákonné dôvody pre potvrdenie odvolaním napadnutého rozsudku (§ 219 O.s.p.). V tomto prípade: a/ nebolo potrebné dokazovanie zopakovať ani doplniť, b/ súd prvého

stupňa rozhodol po nariadení pojednávania a c/ obsah spisu nesvedčí o tom, že by nariadenie odvolacieho pojednávania vyžadoval dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ prejednal odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2009). Uvedený postup odvolacieho súdu nemal za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ žalobcovia tvrdia, že postupom súdov im bola odmietnutá súdna ochrana, dovolací súd poukazuje na Ústavný súd SR, ktorý vo viacerých rozhodnutiach prezentoval svoj názor, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01). Právo na súdnu ochranu nie je právom na úspech v súdnom konaní. Toto základné právo nezahŕňa ani právo na to, aby všeobecné súdy v civilných konaniach v celom rozsahu rešpektovali a uznávali procesné úkony každého z účastníkov bez zreteľa na ich povahu, dôsledky a vzťah k predmetu konania (napr. II. ÚS 37/01). Všeobecné súdy postupom, ktorým rešpektujú platný Občiansky súdny poriadok nemôžu porušiť základné právo navrhovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (napr. II. ÚS 811/00).

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru o procesnej neprípustnosti dovolania žalobcov. Ich mimoriadny opravný prostriedok preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). keďže si žalovaný trovy uplatnil ale riadne nevyčísľil dovolací súd im ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. mája 2010

**JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Hrčková Marta